

Ecologische beoordeling van herinrichting terrein voormalige locatie basisschool De Meerpaal

Opdrachtgever Woningstichting Anna Paulowna
Referentie Oosterholt D. D. 2019. Ecologische beoordeling van herinrichting terrein
voormalige locatie basisschool De Meerpaal, Woningstichting Anna
Paulowna. A&W-notitie 19-403#3. Altenburg & Wymenga ecologisch
onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 19-403
Status Definitief
Datum 27 januari 2020
Projectleider [REDACTED]
Autorisatie [REDACTED]

[REDACTED]

Inhoud

1. Inleiding
 2. Plangebied en plannen
 3. Gebiedsbeschrijving en beoordeling
 4. Soortbescherming en beoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1 t/m 3. Impressie van het plangebied (foto's A&W 2019).

1. Inleiding

Woningstichting Anna Paulowna is voornemens om woningen te realiseren aan de Sportlaan 34 te Anna Paulowna. Dit is het terrein van de voormalige locatie van basisschool De Meerpaal. Om dit mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Voor een nieuw bestemmingsplan is een ecologische beoordeling nodig. Woningstichting Anna Paulowna heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Het doel van het onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de plannen worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft in eerste instantie de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking is getreden. Deze wet is een bundeling van de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet. Behalve de Wet natuurbescherming worden de beoogde ingrepen ook beoordeeld volgens het Natuurbeheerplan Noord Holland (Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Dit onderzoek is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites). Een belangrijke bron die we gebruiken is de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Op 2 december 2019 is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd naar de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in het plangebied.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Plangebied en plannen

Het plangebied

Het plangebied is in de gemeente Anna Paulowna kadastraal bekend als perceelnummer L 6191 en heeft een oppervlakte van ca. 1448m². Het plangebied wordt aan de zuidkant begrensd door de Sportlaan en aan de noordzijde door een vijver.

Het plangebied omvat een voormalige basisschool, schoolplein en omliggend grasperceel. Er staan ca. 20 bomen, waarvan enkele van groot formaat, langs de randen en binnen het plangebied. Op het terrein van de voormalig basisschool staat in het noorden een rij struweel met onder andere braam. De sloot langs de noordzijde is meer dan 50cm diep en wordt deels overschaduwd door bomen. De oevers van deze sloot worden regelmatig gemaaid. Ten noordoosten van de school is een parkje aanwezig voor recreatie. Om dit parkje en het plangebied staan woonhuizen.

Beoogde herinrichting

De beoogde herinrichting bestaat uit de realisatie van woningen en de inrichting van de overige ruimte binnen het plangebied. Bij de beoogde werkzaamheden en inrichting hoort de afbraak van het genoemde gebouw, het verwijderen van de huidige verharding en aanwezig groen en mogelijk het kappen van de aanwezige bomen. De verwachting is dat er geen werkzaamheden aan de watergangen worden uitgevoerd.

Figuur 1: Het plangebied

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1 Wet natuurbescherming (Natura 2000)

De eerste stap in de beoordeling van activiteiten of plannen volgens de Wet natuurbescherming is de Voortoets. Daarin wordt bepaald of er een kans bestaat dat door een ingreep (significant) negatieve effecten optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied-wet natuurbescherming

3.1 Wet natuurbescherming (Natura 2000)

De eerste stap in de beoordeling van activiteiten of plannen volgens de Wet natuurbescherming is de Voortoets. Daarin wordt bepaald of er een kans bestaat dat door een ingreep (significant) negatieve effecten optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Waddenzee', 'Duinen Den Helder-Callantsoog' en 'Zwanenwater & Pettemerduinen', die respectievelijk op circa 4, 7 en 8 km afstand van het plangebied liggen. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen omvatten verscheidene habitattypen (vegetatietypen) en (vogel)soorten.

De meeste natuurwaarden waarvoor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, zijn gebonden aan die gebieden en hebben om die reden geen ecologische relatie met het plangebied. Uitzondering hierop zijn ganzen en Smient waarvoor de Waddenzee is aangewezen. Deze mobiel soorten rusten binnen Natura 2000-gebieden, maar foerageren ook daarbuiten. Omdat het plangebied niet geschikt is als foerageergebied, zijn er geen effecten op deze soorten te verwachten.

De werkzaamheden zijn kleinschalig van aard en er zijn om die reden bijna geen uitstralende effecten te verwachten. Uitzondering hierop is stikstofemissie door materieel bij de bouw van de woningen. Deze kan leiden tot stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Stikstofdepositie

Het is mogelijk dat door uitvoering van de plannen een toename in stikstofdepositie veroorzaakt wordt. Stikstofdepositie kan schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen ter bescherming van stikstofgevoelige habitattypen. Om de toename in stikstofdepositie te beperken, werd tot voor kort gewerkt volgens het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over het PAS, waaruit blijkt dat de regeling in de huidige vorm niet voldeed. Hoe op dit moment moet worden omgegaan met projecten waarbij een toename in stikstofdepositie optreedt, is daardoor onduidelijk op het moment van opstellen van deze rapportage.

De dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen zijn aanwezig in alle drie nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Gezien die afstand is niet uit te sluiten dat er negatieve effecten van de toename in stikstofdepositie op de habitattypen van betreffende Natura 2000-gebieden optreden. Om duidelijkheid te verkrijgen over het omgaan met stikstofdepositie, adviseren wij om een AERIUS berekening uit te laten voeren. Indien hieruit naar voren komt dat de stikstofdepositie op

stikstofgevoelige Natura 2000-habitattypen niet hoger is dan 0,00 (0,0049), dan zijn er geen significante effecten en hoeft er geen vergunning te worden aangevraagd. Boven de 0.00 (0,0049) wordt geadviseerd om in overleg te treden met het bevoegd gezag (de Provincie Noord-Holland).

3.2 Overige gebiedsbescherming

Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat de planlocatie geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden (Ganzenfoerageergebied en Weidevogelgebied). Bovendien is het gezien de aard van de werkzaamheden en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Anna Paulowna onwaarschijnlijk dat de beoogde herinrichting van invloed is op de bovengenoemde beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden.

Om deze redenen wordt geconcludeerd dat de beoogde herinrichting van het plangebied niet stuit op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving van gebiedsbescherming ten aanzien van het NNN, Ganzenfoerageergebied en Weidevogelgebied.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Noord-Holland hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Gezien de ligging van het plangebied binnen stedelijk gebied zijn er beperkte mogelijkheden voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Algemeen

Het plangebied bestaat uit een voormalige basisschool en omliggende grasvelden, bosschages, bomen en de directe omgeving daarvan. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van het beoogde project:

- Ongewervelde diersoorten
- Planten
- Vissen
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

Van de Amfibieënsoorten die worden beschermd volgens artikel 3.5 Wnb komt alleen de Rugstreeppad voor in de omgeving van het plangebied (Van Delft *et al.* 2019). Vanwege de ligging van het plangebied, en de habitateisen van deze soort, kan de aanwezigheid van artikel 3.5 soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Door de aanwezigheid van de sloten, bosschages en gazon rondom de basisschool, kan het plangebied deel uitmaken van het leefgebied van enkele amfibieënsoorten die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb, zoals Bruine kikker of Gewone pad. Voor bovengenoemde soorten geldt echter dat door Provinciale Staten van Noord-Holland een vrijstelling is verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Andere amfibieënsoorten die zijn beschermd onder 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling geldt, worden binnen het plangebied niet verwacht, omdat het plangebied niet ligt in de nabijheid van het verspreidingsgebied van deze soorten.

Conclusie amfibieën

De plannen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

Broedvogels algemeen

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 3.1 Wnb. Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Verstoring van nesten is niet toegestaan.

Er kunnen vogels tot broeden komen in de bomen, het gaat dan om soorten zoals de Merel, Winterkoning en Houtduif. Ook kunnen langs de oevers van de vijver in het plangebied vogels tot broeden komen, daarbij gaat het om soorten zoals bijvoorbeeld Waterhoen en Meerkoet.

Ten aanzien van broedende vogels zijn er verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld snoeihout snel af te voeren en bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord, dan ontstaat mogelijk een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van

de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

In het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen van overige vogelsoorten vastgesteld en deze worden ook niet verwacht. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat de herinrichting leidt tot een aantasting van de functionele leefomgeving van jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving.

Conclusie vogels

Ten aanzien van vogels geldt dat de uitvoering van de plannen geen conflict veroorzaken met de Wet natuurbescherming, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord. Hierboven is beschreven hoe aan deze voorwaarden kan worden voldaan.

4.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze redenen worden de vleermuizen in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in §4.5 behandeld.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone grootvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis (NDFF; Hoogeboom 2011). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

Tijdens het gebiedsbezoek zijn in de bomen holtes waargenomen die mogelijkheden bieden voor kraam-/zomer- of winterverblijfplaatsen.

Het gebouw in het plangebied heeft meerdere openingen waardoor vleermuizen toegang tot de spouw kunnen krijgen en daarnaast is een bakstenen schoorsteen aanwezig die geschikt is voor verblijfplaatsen van bijvoorbeeld Laatvlieger. Daarom is de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het gebouw niet uit te sluiten.

Op het terrein zullen mogelijk op verschillende plekken bomen worden gekapt. Daarnaast zal het schoolgebouw gesloopt worden. Indien er verblijfplaatsen in de bomen en/of het gebouw aanwezig zijn, dan gaan deze verloren. In dat geval is er een knelpunt met de Wet natuurbescherming. Om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de Wet natuurbescherming is aanvullend onderzoek nodig naar de aan-/afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen en de bebouwing.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied is in potentie geschikt als foerageergebied voor een aantal van de bovengenoemde vleermuissoorten, zoals Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Door de beoogde ingrepen wordt daardoor mogelijk een deel van dit foerageergebied minder geschikt. Na herinrichting kan mogelijk een deel van het plangebied weer dienstdoen als foerageergebied van vleermuizen. Voor de betreffende soorten is in de omgeving bovendien voldoende alternatief foerageergebied voorhanden. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd.

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren. In het plangebied zijn dergelijke doorgaande lijnvormige elementen aanwezig langs de Sportlaan en de watergang aan de noordzijde. De beoogde herinrichting veroorzaakt naar verwachting geen noemenswaardige effecten op die elementen. Om die reden wordt geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van vliegroutes blijft gewaarborgd.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat aanvullend onderzoek nodig is naar de aan-/afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied om te bepalen hoe de herinrichting zich verhoudt tot de Wnb ten aanzien van vleermuizen.

4.5 Overige zoogdiersoorten

Overige zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen)

Geen van de zoogdiersoorten beschermd volgens artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen) worden binnen het plangebied verwacht (Hoogeboom 2011, NDFF), omdat het gebied niet in het verspreidingsgebied van de betreffende soorten ligt, of het gebied geen geschikt biotoop vormt.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied een aantal meer of minder algemeen voorkomende zoogdiersoorten voorkomt die zijn beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het betreft soorten zoals Huisspitsmuis en Egel (Hoogeboom 2011, NDFF). Provinciale Staten van Noord-Holland heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor deze soorten bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Het plangebied is in principe geschikt als leefgebied voor de Steenmarter. Uit verspreidingsgegevens blijkt echter dat het plangebied buiten het verspreidingsgebied van de Steenmarter gelegen is (Hoogeboom 2011, NDFF). De soort wordt binnen het plangebied dan ook niet verwacht.

De volgens artikel 3.10 Wnb beschermde en niet vrijgestelde Bunzing, Hermelijn en Wezel komen voor in de omgeving van Anna Paulowna (Hoogeboom 2011, NDFF). Gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Anna Paulowna worden deze soorten niet binnen het plangebied verwacht.

Andere zoogdiersoorten, die zijn beschermd onder 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling geldt worden niet verwacht, omdat het plangebied in de bebouwde kom ligt en geen geschikt leefgebied vormt.

Conclusie overige zoogdiersoorten

Om bovenstaande redenen zal door uitvoering van de geplande werkzaamheden geen conflict met de Wnb ontstaan ten aanzien van 'overige zoogdiersoorten'.

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen voor het plangebied de onderstaande conclusies ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, NNN en overige gebiedsbescherming) worden getrokken.

Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming: Natura 2000

In het kader van de Voortoets wordt geadviseerd om een AERIUS berekening te laten uitvoeren (stikstofdepositie) om te kunnen bepalen of er een kans is op (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (§3.1).

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming (NNN, Ganzenfoerageergebied, weidevogelgebied).

Soortbescherming

Om te bepalen hoe de herinrichting zich verhoudt tot de Wet natuurbescherming is aanvullend onderzoek nodig naar de aan-/afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen (§4.4).

De herinrichting veroorzaakt geen conflict met overige soorten, mits wordt voorkomen dat broedende vogels en hun nesten worden verstoord. In §4.3 is beschreven hoe aan die voorwaarde kan worden voldaan.

Literatuur

- Hoogeboom, D. 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas. Projectnummer 11-52507B. Landschap Noord-Holland, Castricum.
- Delft, J. van, J. Kranenbarg & P. Frigge (2019). Waarnemingenoverzicht 2017-2018. Bijlage RAVON 72, jaargang 21 (2).
- **Websites**
- NDFF